

ČIŽIŪNŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ CENTRO FIZINIO IR PSICHOLOGINIO SMURTO PRIEŠ PASLAUGŲ GAVĖJUS IR FINANSINIO PIKTNAUDŽIAVIMO JŲ ATŽVILGIU PREVENCIJOS PROCEDŪRŲ APRAŠAS

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Čižiūnų socialinių paslaugų centro (toliau – Centro) fizinio ir psichologinio smurto prieš paslaugų gavėjus ir finansinio piktnaudžiavimo jų atžvilgiu prevencijos procedūrų aprašo (toliau – aprašo) tikslas- saugios aplinkos Centre kūrimas bei palaikymas.

2. Šis aprašas yra taikomas trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos, apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose, dienos socialinės globos paslaugų gavėjams.

3. Smurtas – daromas tyčinis fizinis, psichologinis, seksualinis, ekonominis ar kitas poveikis (veiksmas) dėl kurio asmuo patiria fizinę, materialinę ar neturtinę žalą, taip pat apribojama asmens laisvė.

Smurto rūšys:

3.1. Fizinis smurtas – kuomet kitas asmuo tyčia sukelia skausmą. Pvz.- muša, purto, tempia už ausų ar plaukų, stumdo, spardo, trenkia ar kitaip sukelia fizinį skausmą.

3.2. Psichologinis smurtas- kai kitas asmuo tyčia žemina, verčia jaustis nesaugiai, bando įbauginti, išgąsdinti. Pvz. – jei kitas asmuo ant tavęs šaukia, gąsdina, grasina, įžeidinėja, negražiai vadina, varo iš namų, piktybiškai tavęs neišklauso, neteisingai tave apkaltina.

3.3. Seksualinis smurtas – reikalavimas ar įkalbinėjimas dalyvauti seksualiniuose veiksmuose prieš asmens valią arba siekimas pasinaudoti asmens ribotu suvokimu ar bejėgiškumu. Pvz. – kitas žmogus tave liečia ir tai tave verčia jaustis nejaukiai, prašo, kad tu paliestum kitą žmogų. Liečia tavo intymias vietas, arba prašo, kad tu paliestum.

3.4. Finansinis piktnaudžiavimas (smurtas) – jei iš asmens atimami ar išviliojami pinigai, kiti vertingi daiktai, maistas. Pvz. – kitas asmuo verčia prašyti pinigų, verčia “padovanoti” asmeninį žmogaus turtą ar slapta išvilioja turtą, vertingus daiktus.

3.5. Smurto prevencija – priemonių veikla, skirta fizinio ir psichologinio smurto rizikai mažinti.

4. Darbo tvarkos taisyklių, Centro paslaugų gavėjų teisių chartijos, Etikos kodekso, Paslaugų gavėjų saugos ir sveikatos užtikrinimo plano, Asmens duomenų apsaugos tvarkos nuostatų laikymasis padeda užkirsti kelią smurtui ir finansiniam piktnaudžiavimui.

II. SKYRIUS SMURTAŲ PROVOKUOJANTYS IR JAM NELEIDŽIANTYS ATSIKIRTI VEIKSNIAI

5. Veiksniai, galintys išprovokuoti smurtą:

5.1. dažnai kylantys ir nesprendžiami konfliktai tarp darbuotojų ir paslaugų gavėjų;

5.2. konfliktai tarp darbuotojų;

5.3. didelis darbuotojų darbo krūvis;

5.4. saugumo stoka darbo su paslaugų gavėjais metu.

6. Veiksniai, neleidžiantys smurtui atsikirti:

6.1. lygiavertis ir nuoširdaus santykio tarp darbuotojų ir paslaugų gavėjų kūrimas;

6.2. vykdomas savalaikis konfliktų sprendimas;

- 6.3. reagavimas į bet kokios formos konfliktines situacijas;
- 6.4. draudžiama skleisti asmens garbę ir orumą žeminančią informaciją, domėtis paslaugų gavėjų turimu turtu, rinkti informaciją apie pinigines lėšas, piniginius sandorius ir ją skleisti kitiems nesusijusiems asmenims;
- 6.5. darbuotojams draudžiama paslaugų gavėjams skolinti (-s) pinigų ar daiktų, turėti kitokių turtinių susitarimų;
- 6.6. nuolat skatinama darbuotojų ir paslaugų gavėjų bei kitų suinteresuotų asmenų tarpusavio pagarba;
- 6.7. kiekvienų metų pabaigoje organizuojama paslaugų gavėjų apklausa dėl smurto ir finansinio piktnaudžiavimo ištyrimo ir prašoma įvertinti darbuotojų elgsio kultūrą;
- 6.8. Centro vadovas, sudarydamas Saugos ir sveikatos užtikrinimo planą, įtraukia temas, ugdančias darbuotojų, paslaugų gavėjų kompetencijas apie finansinio piktnaudžiavimo atpažinimą, reagavimą ir užkardinimą.

III. SKYRIUS

VEIKSMAI PASTEBĖJUS SMURTĄ AR FINANSINĮ PIKTNAUDŽIAVIMĄ

7. Centro darbuotojams, paslaugų gavėjams ar tretiesiems asmenims pranešus Centro administracijai apie galimą Centro darbuotojo smurtavimą arba finansinį piktnaudžiavimą prieš paslaugų gavėją, Centro direktorius imasi būtinų veiksmų smurtui ir piktnaudžiavimui stabdyti, atvejui tirti ir vertinti. Veiksmai organizuojami pagal 1 priedą.
8. Paslaugų gavėjas, pastebėjęs ar patyręs smurtą, nedelsiant praneša apie tai arčiausiai esančiam darbuotojui, gyventojų visuomeninės tarybos nariui ar kitam šalia esančiam darbuotojui.
9. Darbuotojų veiksmai:
 - 9.1. Nedelsiant stabdo smurtą/ piktnaudžiavimą;
 - 9.2. Pasirūpina nukentėjusiuoju bei smurtautoju (jeigu tai įmanoma);
 - 9.3. Apie įvykį praneša tiesioginiam vadovui, kuris informuoja direktorių;
 - 9.4. Ne vėliau kaip kitą dieną praneša paslaugų gavėjo šeimos nariams;
 - 9.5. Kartu su paslaugų gavėju nusimato pagalbos priemonės (sveikatos priežiūros specialisto konsultacijos, darbuotojų rotacija, kambario kaimyno pakeitimas, kitos veiklos numatymas ir kt.) ir jų taikymą, efektyvumą bei įvertina tęstinumo poreikį.

IV. SKYRIUS

DARBUOTOJO VEIKSMAI AGRESIJOS PRIEŠ JĮ ATVEJU

10. Darbuotojas laikosi šių elgsio strategijų:
 - 10.1. Prevencija – jeigu yra nors menkiausia tikimybė, kad paslaugų gavėjas gali būti agresyvus, darbuotojas negali likti vienas su juo;
 - 10.2. Laukimas – kai paslaugų gavėjas agresyvumą išreiškia žodžiais, darbuotojas kantriai laukia, kol šis apsimamins, neskatinamas jo dar labiau užsiplieksti, nepriima pykčio asmeniškai ir kalba ramiu tonu;
 - 10.3. Laikinas atsitraukimas – išlaiko saugų atstumą nuo paslaugų gavėjo ir būna arčiau durų atsisukęs į paslaugų gavėją, nedaro staigių judesių, pagalvoja kur galėtų pasikvieti pagalbą, neišgašdinant paslaugų gavėjo;
 - 10.4. Dėmesio nukreipimas – atitraukia paslaugų gavėjo dėmesį nuo jį erzinančio šaltinio arba pakreipia kalbą visai kita, netikėta linkme;
 - 10.5. Saugumo užtikrinimas – jeigu nepavyksta agresiją reiškančio paslaugų gavėjo išvesti iš bendros patalpos nusiramimui, kiti darbuotojai turi užtikrinti kitų paslaugų gavėjų saugumą bei išlikti ramūs;

10.6.Įvertinę situacijos pavojingumą sau ir aukai bei neesant galimybei sustabdyti smurtautoją, nedelsiant kreipiasi į Bendrosios pagalbos tarnybą (112).

V. SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

11.Šis aprašas viešinamas Centro internetinėje svetainėje (www.ciziunucentras.lt).

12.Kartą per metus šis aprašas yra peržiūrimas, tikslinamas ir aptariamasis su darbuotojais susirinkimo metu. Esant poreikiui, gali būti keičiamas ir dažniau.

13.Paslaugų gavėjai su šiuo aprašu turi būti supažindinami jiems suprantama kalba.

VEIKSMŲ SEKA SMURTO ATVEJU

